

Stanislav Langer

Doc. PhDr. Stanislav Langer, CSc. (21. února 1924 – 29. června 2004)

byl český klinický psycholog a vysokoškolský učitel, autor pedagogicko-psychologických výzkumných prací i knižních publikací.

Obsah

- I. Biografie
- II. Vědecko-výzkumná činnost
- III. Dílo
 - 1) Knižní publikace (samostatné)
 - 2) Knižní publikace se spoluautory
 - 3) Odborné články (Výběr)
- IV. Reference

I. Biografie

Stanislav Langer se narodil 21. února 1924 v Mnichově Hradišti. Po maturitě na gymnáziu vstoupil v roce 1945 na filozofickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, kde studoval obor čeština – filozofie. Po ukončení studia v roce 1948 pokračoval v přípravě na doktorát filozofie - obor psychologie. Doktorát složil v roce 1951. V roce 1963 obhájil kandidaturu věd a v roce 1968 docenturu, obojí z oboru psychologie.

Zaměstnání nastoupil v roce 1949 na základní škole v Doksech. Dále vyučoval na základní škole v Semilech a na uměleckoprůmyslové škole sklářské v Železném Brodě. V roce 1952 nastoupil jako klinický psycholog do poradny ve zdravotnictví v Hradci Králové. Odtud přešel v roce 1960 na Pedagogický institut, později Pedagogickou fakultu, v Hradci Králové. Zde působil až do roku 1980, kdy přešel na Pedagogickou fakultu v Ústí nad Labem. Současně působil i externě na Vysokém učení technickém v pedagogickém studiu inženýrů. Během své učitelské činnosti se věnoval především výzkumné činnosti na školách i ve zdravotnictví a napsal o tom velký počet publikací v různých periodických psychologických, pedagogických i zdravotnických časopisech. Zároveň vydal i několik knižních publikací. Spolupracoval též s Vysokou školou v Drážďanech (viz publikace). Byl průkopníkem poradenské psychologie

v republice: spoluzakladatelem první lékařsko-psychologické poradny (společně s MUDr. Miroslavem Novákem) a zakladatelem psychologické poradny na základní škole v Chlumci nad Cidlinou (50tá a 60tá léta). Po odchodu do důchodu pokračoval ve výzkumné činnosti v různých poradnách i ve své vlastní poradně. Provedl více než 9.000 psychologických vyšetření a zpracoval je ve svých výzkumných pojednáních. V roce 1990 obhájil velmi úspěšně doktorát věd z psychologie, ale ten mu později univerzitní komise z neznámých důvodů zamítla.

Kromě činnosti v oboru psychologie dosáhl Stanislav Langer věhlasu i jako amatér v oboru mineralogie. V Klenotnici drahých kamenů v Nové Pace zaujímá jeho fotografie čestné místo mezi sběrateli minerálů. Nejlepší ukázky z jeho bohatých sbírek byly věnovány nejen novopacké Klenotnici, ale také Muzeu Českého ráje v Turnově a Národnímu muzeu v Praze.

II. Vědeckovýzkumná činnost

Stanislav Langer se podílel jako řešitel a spoluřešitel těchto výzkumných úkolů státních i rezortních:

- 1) Posuzování zdravotní způsobilosti dorostu k povolání ve spolupráci dorostového lékaře a psychologa (s MUDr. Miroslavem Novákem)
Za uvedenou práci obdrželi autoři čestné uznání ministerstva zdravotnictví (1959)
- 2) Poradenství pro volbu povolání u mládeže a dospělých se změněnými pracovními schopnostmi z psychologického hlediska ve Velké Británii, v Dánsku, v Německé spolkové republice, v SSSR aj. (1971)
- 3) Analýza případů z psychologické poradny na základní škole
- 4) Modely pro psychologickou diagnostiku a výchovu žáků
- 5) Výzkum o motivaci učení
- 6) Psychodiagnostické a výchovné modely
- 7) Mentální retardace

(Výsledky výzkumných prací byly uveřejněny ve formě statí a monografií – viz následující seznam.)

III. Dílo

1) Knižní publikace samostatné

Modely pro psychologickou diagnostiku a výchovu žáků. Neprospěch a poruchy chování. Hradec Králové, Pedagogická fakulta 1968, 247 s.

Modely pro psychologickou diagnostiku a výchovu žáků. 2. přepracované vydání. Státní pedagogické nakladatelství, n.p. Praha 1987. 248 s. Číslo publikace: 1721-5453.

Vývoj některých výchovných a osobnostních faktorů u žáků základní školy. Příspěvek k diagnostice duševního vývoje. Hradec Králové, Pedagogická fakulta 1976, 328 s., číslo publikace: 59-142-75.

K etiologii vlastností osobnosti z hlediska rodinné výchovy. Příspěvek k teorii diagnostických, výchovných a osobnostních modelů a k typologii osobnosti. Hradec Králové, Pedagogická fakulta 1980, 446 s., číslo publikace: 60-209-80.

Mentální retardace. Etiologie, diagnostika, profesiografie, výchova. Hradec Králové, Krajská pedagogicko-psychologická poradna, 1990, 244 s. ISBN 80-900254-8-X – (3. vydání)

Mládež problémová, její typy a možnosti uplatnění. Diagnostické, výchovné a profesiografické modely. Hradec Králové, Naklad. KOTVA 1994, 450 s. 80-900254-3-9, 2. vydání 2008.

Diagnostikování problémových žáků pomocí diagnostických modelů a diagnostického klíče (Experiment). Hradec Králové, KOTVA, 1998, 155 s.

Problémový žák na prvním stupni základní školy (školy obecné) s úvodem do problematiky školní zralosti dítěte. Hradec Králové, Naklad. KOTVA 1999, 388 s. ISBN 80-900254-5-5.

Problémový žák v době dospívání na základní škole a v nižších třídách gymnázia. Nakladatelství KOTVA, Hradec Králové 2001. ISBN 80-902210-0-9.

Předlohy pro hodnocení osobnosti žáků. Příspěvek k problematice školní diagnostiky na základních a středních školách. Hradec Králové, KOTVA 2002, 355 s. ISBN 80-902210-4-1, 2. vydání 2003, 3. vydání 2006.

Algoritmy myšlení a možnosti jejich rozvíjení. Příspěvek k teorii myšlení a k problematice učení. Nakladatelství Hradec Králové 2004, 388 s. ISBN 80-902210-3-3.

Modely a klíče pro psychologickou diagnostiku žáků. Výběr z původní publikace Modely pro psychologickou diagnostiku a výchovu žáků. Nakladatelství KOTVA Hradec Králové 2006. ISBN 80-902210-5-X.

2) Knižní publikace s jinými autory

Interpersonální vztahy v nár. podniku Papcel Litovel. Pardubice. Vysoká škola chemickotechnologická 1967/68, 116 s. Autoři: Kocan, M. – Langer, S.

Problematika osobnosti vedoucích pracovníků v nár. podniku Papcel Litovel. Pardubice, Vysoká škola chemickotechnologická 1967/68, 116 s. Autoři: Nováková A. – Langer S.

Fluktuace v nár, podniku Papcel Litovel. Pardubice, Vysoká škola chemickotechnologická 1967/68, 143 s. Autoři: Zářecká, L. – Langer, S.

III. Odborné články (výběr)

- * Několik zkušeností se zařazováním dětí a mládeže do výchovných a léčebných zařízení. *Pedagogika*, 10, 1960, 3, 356-366
- * K otázce zlepšení výuky psychologie na pedagogických institutech. *Pedagogika*, 13, 1962, 76-81
- * Některé příčiny neúspěchů mládeže v povolání. *Pedagogika*, 13, 1962, 1, 35-70. Autoři: Langer, S. - Novák M.
- * Některé zvláštnosti duševního vývoje dětí mongoloidních. *Časopis lékařů českých*, 102, 1963, 100-105
- * Vývoj schopnosti členění jazykových textů u dětí ve věku 9-15 let. In: *Sborník II Pedagogické fakulty v Hradci Králové*. Praha, SPN 1965, 81-110.
- * Faktory ovlivňující volbu povolání do zemědělství. In: *Sborník Pedagogické fakulty v Hradci Králové, č. II*, Praha, SPN 1966, 81-90
- * Pokus s diagnostickým klíčem pro zjišťování příčin neprospěchu a vadného chování žáků. *Pedagogika*, 18, 1968, 2, 185-202
- * Pokus s funkcí školního psychologa a psychologické poradny na základní devítileté škole. In: *Sborník, č. IV Pedagogické fakulty v Hradci Králové*. Praha, SPN 1968, 49-60.
- * Pokus o určení křivky vývoje myšlení ve věku 9-15 let. *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, 4, 1969, 2, 133-150
- * Pokus s psychologickými zkouškami při výběru posluchačů na Pedagogickou fakultu v Hradci Králové. In: *Sborník Pedagogické fakulty v Hradci Králové, č. VI*. Praha, SPN 1969, 85-100.

- * Problém zákona vývojových skoků v myšlení dětí ve věku 9-15 let. *Pedagogika*, 20, 1970, 4, 581-606.
- * Příspěvek k psychologické diagnostice duševního vývoje pomocí kresby. In: *Sborník Pedagogické fakulty v Hradci Králové, č. XII*. Praha, SPN 1970, 21-46.
- * Psychologická poradna na základní škole. *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, 8, 1973, 265-282
- * Některé vývojové křivky formálního deduktivního usuzování u dětí 8-15letých. In: *Sborník Pedagogické fakulty v Hradci Králové, č. XXV*. Praha, SPN 1975, 135-164.
- * Pokus o zjišťování reliability a hodnocení psychologických testů pomocí velikosti informace. *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, 10, 1975, 6, 490-501. Autoři: Langer, S. – Půlpán, Z.
- * Hodnocení vlastnosti osobnosti u osob se změněnou pracovní schopností II. Diagnostický klíč a tabulky pro zařazování do povolání. *Praktický lékař*, 57, 1977, 18, 642-647.
- * K některým problémům osobnosti vychovatele. In: *Sborník K otázkám celodenního výchovného systému*. Praha, SPN 1978, 99-118.
- * Zu einigen aktuellen Problemen des Unterrichts der Psychologie in der Vorbereitung der Lehrerstudenten an Pädagogischen Fakultäten. In: *Zur Theorie und Praxis der Erziehung von Lehrerstudenten in Pädagogik- und Psychologieausbildung*. Dresden, Pädagogische Hochschule, Sektion Pädagogik/Psychologie 1980, 147-155.
- * Pokus o diagnostikování rodinné výchovy a typů osobnosti pomocí diagnostických modelů. *Pedagogická fakulta v Ústí nad Labem, sborník řady pedagogicko-psychologické*. Praha, SPN 1983, 63-85.
- * Erfahrungen bei der Entfaltung schöpferischer pädagogischer Tätigkeit der Lehrerstudenten in Seminaren der pädagogischen Psychologie. In: *Das schöpferische in der didaktischen und diagnostischen Planungstätigkeit des Lehrers*. Pädagogische Hochschule, Dresden. Dresdner Reihe zur Forschung 12/84, 85-92.
- * Hilfen für den Lehrer in der diagnostischen Entscheidungsfindung. Symposium mit internationaler Beteidigung zum Thema: „Psychodiagnostik in der Schule.“ Pädagogische Hochschule, Dresden. Thematische Reihe Pädagog./Psych., 20. Jahrgang 1986, 107-114.
- * Vývoj motivů učení u žáků základní školy. *Pedagogická fakulta v Ústí nad Labem, sborník řady pedagogicko-psychologické*. Praha, SPN 1986, 103-137.
- * Semilongitudinální šetření vývoje osobnosti absolventů zvláštních škol. *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, 1992, 3, 223-235. Autoři: Langer, S. – Novotná, J.

IV. Reference

- + Za doc. PhDr. Stanislavem Langrem
(*Univ. Prof. PhDr. Jozef Kuric, DrSc. a Doc. PhDr. František Vízdal, CSc.*)
Čtvrtletní zpravodaj Českomoravské společnosti, č. 59/2004, s. 20.
- + Památce významného pedagoga, předního psychologa a nadšeného mineraloga amatéra
(*Václav Jenšovský*). Vlastivědný sborník Českého ráje a Podještědí, Ročník XII (XXVIII.), č. 4. s. 277-282.
- + Vzpomínka na doc. PhDr. Stanislava Langra, CSc.
(*Martin Bohatý*). Minerál, roč. XIII, č. 4/2005, s. 303-307.